

VERKIEZINGS PROGRAMMA WATER NATUURLIJK SCHIELAND EN DE KRIMPENERWAARD 2023-2027

Van groen word je gelukkig. Want groen is belangrijk voor mens, dier en planeet.
Denk groen. Stem Groen. Stem Water Natuurlijk.

INHOUDSOPGAVE

Verkiezingsprogramma Water Natuurlijk Schieland en de Krimpenerwaard 2023-2027.

Voorwoord	3
1. Schieland en de Krimpenerwaard	5
2. Onze uitgangspunten	7
3. Een krachtig en benaderbaar waterschap	9
4. Circulair en klimaatpositief werken	11
5. De klimaatadaptieve stad	13
6. Schoon, gezond en levend water	15
7. Te veel en te weinig water	17
8. Oog voor de natuur en de bodem	19
9. Geniet van water	21
10. Waterveiligheid en veilige wegen	22
11. Onze mensen	23

VOORWOORD

Water Natuurlijk werkt aan een Nederland met schoon en gezond water, waar inwoners veilig kunnen wonen. Met landschappen waarin de natuur floreert en mensen kunnen genieten van water. Met groene steden waar het prettig is om te wonen. Waar agrariërs en industrie een plek hebben en duurzaam kunnen werken. En waar voldoende (drink)water is voor iedereen.

Dat is hard werken. Maar het wordt nog harder werken, voor iedereen. De vrijblijvendheid moet eraf. **We moeten nu aan de slag. Want het klimaat verandert steeds sneller:** meer clusterbuien, vaker hitte en droogte, de zeespiegel stijgt. Zoet water wordt schaars, de natuur verdroogt en de biodiversiteit neemt af.

We zien gelukkig ook dat hard werken wel degelijk loont. We kunnen veranderen als we het willen en we het doen. Mede dankzij de inzet van Water Natuurlijk is veel water schoner geworden. Toch voldoet nog steeds maar 1% van de wateren in Nederland aan alle Europese normen voor waterkwaliteit.

Samen met onze coalitiepartners en andere partners hebben we de afgelopen periode veel gerealiseerd. Zo is door een integrale aanpak van de waterkwaliteit het weer goed zwemmen in plassen zoals de Kralingse Plas, de Surfplas in Krimpen aan de Lek en de Bleiswijkse Zoom. Ecologisch beheer met gefaseerd maaien en hooilandbeheer op diverse wegbermen zorgt voor meer biodiversiteit en geeft bloemrijke dijken: een mooi gezicht én goed voor flora en fauna. De leefomgeving van vissen is verbeterd door het vispasseerbaar maken van gemalen. We hebben goed gezorgd voor ons erfgoed: de Haastrechtse molen en de Prinsenmolen zijn gerestaureerd en binnenkort ook de Eendrachtsmolen en het Zevenhuizer Verlaat. En door plaatsing van zonnepanelen op onze locaties, innovatie op energiewinning uit slib en natuurlijk de windmolen bij de Van Brienenoordbrug zijn we op weg naar een klimaatneutraal bedrijf in 2030.

We zijn trots op deze en andere successen van de afgelopen vier jaar. We zien ook dat nog veel werk te doen is voordat we ons doel, een Nederland met schoon en gezond water, waar inwoners veilig kunnen wonen, bereikt hebben.

We zien nog steeds te veel meststoffen en bestrijdingsmiddelen in het grond- en oppervlaktewater. En ook andere chemische stoffen als medicijn- en drugsresten, microplastics en PFAS. Gelukkig wil de Europese Commissie deze nieuwe stoffen nu ook toe voegen aan de lijst van schadelijke stoffen. Wij juichen dit van harte toe. **Emissies moeten naar nul!** Water Natuurlijk wil zoveel mogelijk voorkomen dat deze stoffen in het (afval)water terecht komen. En als het er toch in zit, dan zuiveren we het afvalwater zover we dat redelijkerwijs kunnen.

We staan, zeker in ons laaggelegen deel van het land, voor enorme uitdagingen om de klimaatcrisis het hoofd te bieden en onze omgeving klimaatbestendig te maken.

Een goede biodiversiteit is hierbij cruciaal voor onze toekomst. **Het terugbrengen van een goede balans in de natuur is van groot belang in ons handelen als Water Natuurlijk.**

Waterschappen, en dus ook het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard zijn aan zet om de gevolgen van het steeds sneller veranderende klimaat te helpen opvangen. Aan zet, om anderen te stimuleren om maatregelen te nemen en zelf te blijven zorgen voor voldoende water en waterveiligheid. Aan zet, om ook de eigen bedrijfsvoering klimaatneutraal te maken. Aan zet om het beheer van de eigen dijken en gronden zoveel mogelijk ecologisch aan te pakken. En aan zet om aan te geven wat nog wel kan in een gebied, en wat niet meer kan. Daarom wil Water Natuurlijk dat het waterschap een voortrekkersrol vervult, en inwoners, gemeenten en andere partijen meeneemt om onze omgeving klaar te maken voor de toekomst. **Wij zijn ervan overtuigd dat nu te weinig doen zal leiden tot onherstelbare schade en hogere kosten in de toekomst.**

Ik vraag je om te gaan stemmen. Want meer dan ooit is het van groot belang dat we samen werken aan een groene en gezonde leefomgeving die de klimaatverandering aankan. Waar het water schoon, veilig en gezond is. **Geef de natuur en toekomstige generaties een stem, stem Water Natuurlijk!**

Josien van Cappelle

Lijsttrekker Water Natuurlijk Schieland en de Krimpenerwaard

1. SCHIELAND EN DE KRIMPENERWAARD

De diversiteit van Schieland en de Krimpenerwaard maakt dit waterschap zo uniek. Op korte afstand van de stad zit je midden in het Groene Hart van Nederland. En juist die afwisseling maakt het gebied zo mooi. De groen omzoomde singels in de stad die een oase vormen tussen alle drukte. De vele watergangen in het veenweidegebied. De Rotte, de Ringvaart, de Vlist. De vele grote plassen waar in, op en omheen gerecreëerd wordt. Ook is ons gebied nog steeds in ontwikkeling, zoals het nieuwe natuurgebied de Vlinderstrik bij Lansingerland en het toekomstige Vijfde Dorp in de gemeente Zuidplas.

Water Natuurlijk vindt dat voor iedereen in de nabije omgeving een groen-blauw gebied moet zijn dat de moeite waard is. Water Natuurlijk wil er voor zorgen dat ons gebied niet verder verrommelt, maar juist waardevoller wordt. Dit kan alleen als we ons nog meer positioneren als speler die de leefomgeving mede vormgeeft. Juist bodem, water en groen zijn de dragende elementen voor de inrichting van het gebied.

Veel inwoners van ons werkgebied wonen in een **VERSTEDELIJKE OMGEVING**: Rotterdam (ten noorden van de Maas), Capelle-, Nieuwerkerk- en Krimpen aan den IJssel en delen van Gouda en Zoetermeer. Wij vinden dat het waterschap zichtbaar in de stad moet zijn, en zo samen met inwoners, gemeenten en andere partijen zorgen voor een klimaatbestendige stad. We stimuleren open water in de stad. Projecten zoals de herinrichting van het plein van Diergaarde Blijdorp met wateropvang en de klimaatbestendige schoolpleinen van Capelse en Rotterdamse scholen vinden wij mooie voorbeelden. Zo maak je samen een stad, die enorme regenbuien kan opvangen, maar die ook in de zomer voor mens en dier prettig is om in te verblijven. Een stad waar je vanaf je voordeur makkelijk in het groen komt, kunt sporten of de koelte, gezelligheid of juist rust kunt opzoeken.

DE KRIMPENERWAARD heeft een uniek landschap. Dat willen we ook graag zo houden. Daarom moeten we ervoor zorgen dat de veenbodem niet verder daalt, dat doen we door het waterpeil niet verder te verlagen en bodemdalingremmende maatregelen zoals klei in veen toe te passen. Dat betekent dat niet alles meer kan. Water Natuurlijk vindt dat agrariërs een cruciale rol spelen in dit gebied, en wil hen ondersteunen met de transitie naar een toekomstbestendig bedrijf.

Wij vinden dat het waterschap actief moet meedenken over de toekomst van de Krimpenerwaard met een gebiedsgerichte aanpak, door een actieve rol te spelen in de totstandkoming van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en de aanpak Veenweiden.

Water Natuurlijk wil dat het landschappelijk karakter van de Krimpenerwaard behouden blijft, en wordt versterkt door landschappelijke elementen terug te brengen. Goed voor de planten, dieren en insecten, prachtig om te wonen, fietsen en te wandelen.

DE SCHAKEL TUSSEN STAD EN LAND, het landelijke Schieland en Oostland, ligt aan de noordkant van Rotterdam tot aan Zoetermeer en Gouda. Het gebied is doorsneden door wegen, water, trein en de Hogesnelheidslijn (HSL). En met zijn dorpen, glastuinbouw-bedrijven, Olympische roeibaan, akkerbouw, open polders en bedrijvigheid in blokkendozen is het wellicht het meest diverse gebied van Nederland. Met de komst van Westergouwe en de plannen voor het Vijfde Dorp neemt de woningbouw toe, en ook de noodzaak en kansen voor **meer groen, goede verbindingen tussen gebieden, en het verbeteren van biodiversiteit** in gebieden waar dat lastig is.

Meer groenblauwe verbindingen kunnen dit gebied ook aantrekkelijker maken voor recreatie en moeten de natuur versterken. Het Restveengebied, en de noordrand van Rotterdam bieden hiervoor goede mogelijkheden.

2. ONZE UITGANGSPUNTEN

Water Natuurlijk is als grootste waterschapspartij van Nederland vertegenwoordigd in alle waterschappen, dus ook in Schieland en de Krimpenerwaard. Sinds de oprichting in 2011 waren we vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur en de afgelopen 4 jaar waren wij de grootste fractie met 6 van de 30 zetels. Water Natuurlijk heeft uitgangspunten die voor ons, in alle waterschappen, de basis van ons handelen zijn. Dat maakt ons ook herkenbaar, dit is waar wij voor staan.

1. **Schoon, gezond en levend water: de kern van goed waterbeheer**

Voldoende schoon water is cruciaal voor onze leefomgeving, gezondheid en de biodiversiteit. We stellen eisen aan waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid. We creëren ruimte voor water en natuur.

2. **Dichtbij de inwoners**

We werken aan vergroting van het waterbewustzijn door water toegankelijk en beleefbaar te maken. In gesprek met inwoners, organisaties en bedrijven bedenken wij gezamenlijk oplossingen voor het waterbeheer.

Wij stimuleren en belonen lokale initiatieven die bijdragen aan:

- water vasthouden of bergen,
- verbeteren van de waterkwaliteit en
- vergroten van biodiversiteit.

3. **Geniet van water!**

Iedereen moet volop kunnen genieten van ons water, onze oevers en onze dijken. Want water is leuk, om langs te wandelen, in te zwemmen en in te spelen.

4. **Oog voor de natuur en de bodem**

De natuur is de basis voor een goed functionerend en gezond watersysteem. We zetten in al ons handelen in op het broodnodige herstel van de biodiversiteit. Wij kiezen voor natuurlijke oplossingen, waar nodig ondersteund door technische maatregelen. Bij watertekort laten we de natuur niet verdrogen. We werken aan schone, natuurlijke watersystemen. Een gezonde bodem die water kan opnemen en vasthouden is daarbij een belangrijke basis.

5. Samenwerken aan brede maatschappelijke opgaven

Al onze projecten dragen bij aan klimaatadaptatie en -mitigatie, verhoging van de biodiversiteit en vergroting van de beleving. Daarnaast kijken we hoe we win-situaties kunnen creëren bij energie- en landbouwtransitie, wonen en werken. In ons handelen staan de duurzame ontwikkelingsdoelen voor de toekomst, de Sustainable Development Goals (SDG's) centraal.

Wij kunnen onze ambities en doelen beter bereiken door samenwerking met de landelijke en regionale natuur- en milieuorganisaties, drinkwaterbedrijven en met politieke partijen die min of meer dezelfde doelen nastreven. Of ze nu wel of niet in de waterschapsbesturen zijn vertegenwoordigd.

6. De wereld beter achterlaten

Als een goede voorouder voor toekomstige generaties handelen we circulair en duurzaam. We zetten in op zowel technische als sociale innovatie (zoals burgerparticipatie) om de uitdagingen van deze en de toekomstige tijd het hoofd te bieden.

7. Elke druppel benutten

We staan voor het vasthouden en bergen van water. Daarom stimuleren en faciliteren we hergebruik van water en zuiveren afvalwater bij de rioolwaterzuiveringsinstallaties tot 'herbruikbare bron'.

8. Een brede blik

We redeneren vanuit het hele watersysteem inclusief de routes (stoffen, waterbalansen) en ketens (gebruik, maar ook beheer) die daarin te onderscheiden zijn. Problemen wentelen we niet af, niet naar aangrenzende gebieden en niet naar de toekomst.

9. De vervuiler/gebruiker betaalt

Vervuilen hoort niet. Als je dat toch doet vinden wij het logisch dat je betaalt voor het schoonmaken. En voor wat je gebruikt moet je ook betalen. Als zowel gebruiker als vervuiler betalen zal het ook lonen om voldoende schoon en gezond water vast te houden. Bij het bepalen van de waterschapsheffingen hebben we oog voor financieel kwetsbare groepen.

3. EEN KRACHTIG EN BENADERBAAR WATERSCHAP

Water Natuurlijk kiest voor een waterschap dat een voorbeeldrol vervult, lef toont, ambitie heeft en zaken voor elkaar krijgt. De opgaven van deze tijd vragen om een waterschap dat de belangen van water stevig behartigt. Water Natuurlijk vindt dat opgaven gebiedsgericht en integraal moeten worden aangepakt: met oog voor klimaat, energie, wonen, biodiversiteit, werken en ontspannen.

Want de opgaven zijn groot en overstijgen de taken van het waterschap. Daarom werkt het waterschap samen met burgers en bedrijven en met andere overheden.

3.1 Samen werken midden in de maatschappij

De gemeenten zijn de belangrijkste overheids-samenwerkingspartners van het waterschap en met de komst van de omgevingswet gaan de gemeenten ook het omgevingsloket vormen. Dit vraagt een nog verder gaande samenwerking met de gemeenten. Dit zal ook de burger en bedrijven ten goede komen. Dit lukt alleen als ook het waterschap via het omgevingsloket goed benaderbaar is. Water Natuurlijk vindt ook samenwerking met kennisinstututen als universiteiten, hogescholen en Stowa van groot belang om te komen tot innovatieve oplossingen. Wij vinden dat inzet voor diversiteit en inclusie onlosmakelijk verbonden is aan onze maatschappelijke taak. Aansluiten bij het Charter Diversiteit van de SER vinden wij dan ook een logische stap.

3.2 Bewoners op 1

Water en waterbeheer is van groot belang, maar lijkt voor veel mensen nog vaak een abstract gegeven. Zonder goed waterbeheer hebben we in ons gebied echter heel snel natte voeten. Water Natuurlijk stelt onze inwoners centraal. Wij willen hun kennis van het gebied beter benutten bij het plannen maken en bij de uitvoering. We willen dat het waterschap meedenkt en meewerkt met het realiseren van (bewoners)initiatieven om te vergroenen. [Een succesverhaal van de afgelopen jaren is de realisatie van het bewonersinitiatief Essenburgpark, waar extra water en ruimte voor waterberging is gemaakt.](#)

Bewoners kunnen ook helpen bij het uitvoeren van onze taken (citizen science), zoals bij het meten van de waterkwaliteit (vangen van Watermonsters) of als vrijwillige dijkwacht. Het waterschap brengt ook andere partijen bij elkaar om kennis te delen en van elkaar te leren, zoals bij de Deltaplan Agrarisch Waterbeheer.

Belangenorganisaties zijn voor ons van onschatbare waarde. Zij hebben daarom een eigen aanspreekpunt binnen ons waterschap nodig zodat we elkaar beter weten te vinden en van elkaar kunnen leren. Het waterschap moet zichtbaarder zijn in de verschillende delen van ons beheersgebied. In de wijken en de streken. Dit kan ook door samen met de gemeenten op te

trekken. Nieuwe organisaties of organisaties die voor het eerst contact hebben met het waterschap ervaren het waterschap nog te vaak als een gesloten bolwerk.

3.3 Opgaven oplossen doe je samen

In Nederland kampen we met ruimtegebrek en grote opgaven: biodiversiteit, klimaat (adaptatie en mitigatie), ruimte voor woningen, bedrijvigheid en mobiliteit, leefbaarheid en gezondheid. Niet alles kan meer overal, dus je moet slim combineren. Daarom vindt Water Natuurlijk dat opgaven gebiedsgericht en integraal moeten worden aangepakt: met oog voor klimaat, energie, wonen, biodiversiteit, werken en ontspannen. De wijk Westergouwe is hier een goed voorbeeld van: water is de basis in deze wijk en het huizenblok het dichtst bij de Hollandse IJssel vormt een gesloten keermuur die het water bij een eventuele dijkdoorbraak kan keren. Hierdoor is de veiligheid gewaarborgd.

Ons waterschap moet zich laten horen! Aangeven wat kan, nu en in de toekomst. Niet afwachten, maar proactief meedenken. Door vanuit een waterperspectief te kijken en functies samen te brengen ontstaan nieuwe kansen: voor recreatie met nieuwe natuur, zoals bij de Eendragtspolder; voor wonen op het water; voor een landschap dat waarde toevoegt; en voor nieuwe kleinschalige economische mogelijkheden in het landelijk gebied.

3.4 Robuust financieel beleid

Water Natuurlijk staat voor robuust financieel beleid. Wij zijn ervan overtuigd dat nu te weinig doen zal leiden tot onherstelbare schade en hogere kosten in de toekomst. Dat kan soms leiden tot noodzakelijke tariefstijgingen. Wij vinden dat de kosten eerlijk verdeeld moeten worden. Het waterverbruik en de mate van vervuiling bepalen wat ons betreft de hoogte van de belastingen. Wie van de gemeente kwijtschelding krijgt, moet dat ook automatisch van het waterschap krijgen. Wij willen onderzoeken welke mogelijkheden bestaan om een ruimer kwijtscheldingsbeleid te voeren. Om de brede(re) maatschappelijke rol van het waterschap ook zichtbaar te maken willen wij dat het waterschap overgaat van een traditionele jaarrekening naar een maatschappelijke jaarrekening waar impact op andere kapitalen dan financieel wordt meegenomen. Dit zal helpen om keuzes vóór duurzaamheid te verantwoorden.

4. CIRCULAIR EN KLIMAATPOSITIEF WERKEN

4.1 We handelen circulair en duurzaam

Als een goede voorouder voor toekomstige generaties handelen we circulair en duurzaam. We zetten in op zowel technische als sociale innovatie (zoals burgerparticipatie) om de uitdagingen van deze en de toekomstige tijd het hoofd te bieden. De jongeren van nu krijgen te maken met de gevolgen van het beleid van het verleden. Klimaatveranderingen, woningnood en wellicht een watercrisis: wij willen dat jongeren kunnen meepraten over het beleid. Een generatietoets, waarbij jongeren meer inspraak hebben, kan hierbij helpen.

4.2 Een klimaatpositief waterschap

Het beperken van de uitstoot van CO₂, lachgas en methaan is beter dan achteraf de gevolgen proberen te repareren. Water Natuurlijk wil dat het waterschap als bedrijf in 2030 klimaatneutraal is. Het waterschap moet in 2030 50% circulair zijn en in 2050 100%.

[In 2021 is in totaal 7,6 miljoen kWh opgewekt door het waterschap en zijn nog meer gebouwen en installaties voorzien van zonnepanelen. Ook zijn besparende maatregelen getroffen.](#) Met name op de rioolwaterzuiveringsinstallaties is nog winst te behalen, omdat daar veel energie wordt gebruikt. Met innovatieve technieken wordt hierop ingezet.

4.3 Stop de veenafbraak

Veenafbraak en de bijbehorende CO₂-uitstoot moet voorkomen worden in alle veenweidegebieden. Wij willen dat het agrarische cultuurlandschap behouden blijft, bijvoorbeeld door extensief beheerd grasland, klei op veen of andere innovatieve maatregelen of natte en vogelrijke natuur. De provincie is aan zet om samen met inwoners, gemeenten, boeren, natuurorganisaties en waterschappen te komen tot een gebiedsgerichte, duurzame aanpak.

De afgelopen periode hebben wij ons ingezet voor een heldere en toekomstbestendige lijn voor het peilbeheer in de veenweide gebieden. Waar voldoende oog is voor de agrarische belangen, maar ook voor de belangen van de bewoners van huizen met kwetsbare funderingen en overige belangen als beperken bodemdaling en terugdringen uitstoot CO₂.

4.4 RWZI's zijn energie- en zoetwaterfabrieken

Rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) worden steeds meer energiefabrieken door gas te produceren voor groene stroom. [Op de RWZI Kralingseveer wordt biogas opgewekt uit het afval van alle zuiveringen van het waterschap. In 2023 wordt "Themista" in gebruik genomen, dit is een innovatieve manier om nog meer energie te winnen uit het zuiveringslib.](#)

Grondstoffen kunnen bovendien worden teruggewonnen uit het slib dat daarna overblijft. Door water goed te zuiveren voordat het terug de natuur instroomt, creëren waterschappen een zoetwaterfabriek. Tot slot kan er uit het afvalwater warmte worden gewonnen (TEA), zo kan het waterschap een bijdrage leveren aan de energietransitie/warmtetransitie.

Inzetten op duurzame en hernieuwbare energie is ook financieel aantrekkelijk op korte termijn door hoge gasprijzen en op lange termijn door de eindigheid van fossiele grondstoffen en de CO₂-heffingen die steeds hoger zullen worden. Een waterschap gebruikt veel energie en dat wordt doorgerekend in de waterschapsheffingen. Alle energie die we besparen is winst ook voor uw portemonnee.

5. DE KLIMAATADAPTIEVE STAD

De klimaatveranderingen komen razendsnel op ons af en in de stad zijn de problemen vaak groter. Uit stresstesten van de bebouwde omgeving blijkt dat er opgaven liggen op het gebied van wateroverlast, hitte en droogte en dat dit het aanwezige groen onder druk zet. De biodiversiteit holt al decennia achteruit. **Als een belangrijke oplossing voor deze opgaven ziet Water Natuurlijk juist het realiseren van meer water in de stad en het verder vergroenen van de leefomgeving.** Dit is de uitdaging voor de bestaande bebouwde omgeving, maar ook bij nieuwe ontwikkelingen moet hier direct rekening mee worden gehouden. **Een goede biodiversiteit is cruciaal voor ons voortbestaan, zeker voor ons hier onder de zeespiegel. Het terugbrengen van een goede balans in de natuur staat voor ons centraal in ons handelen.**

5.1 Water als sturend principe

Water is het sturend principe in ruimtelijke afwegingen door gemeenten provincies en Rijk. De waterschappen moeten vanaf het begin aan tafel zitten als vaste omgevingspartner om de waterbelangen in te brengen en de consequenties van keuzes inzichtelijk te maken. Wij vinden dat bij grotere stedelijke projecten en nieuwe bouwlocaties klimaatadaptatie, waterbeheer en -kwaliteit, biodiversiteit en verbindingzones, mogelijkheden voor educatie en beleving altijd moeten worden meegenomen in de planvorming. **Bij de wijk Westergouwe heeft het waterschap een duidelijke inbreng gehad: water is een leidend principe geweest bij de aanleg. Zo zorgt de extra waterkering voor droge voeten.**

5.2 Breng water en natuur terug in de stad

Wij willen een impuls geven aan het vergroenen van de bebouwde omgeving en het realiseren van meer water in de stad. Water en natuurelementen verdienen een meer zichtbare plek in de bebouwde omgeving. Want water en een goed ontwikkelde groenstructuur zorgen in perioden van warmte immers voor de nodige verkoeling (tegengaan hittestress!) en bij hevige neerslag kan meer water worden opgevangen, zodat wateroverlast wordt beperkt. Meer water en natuurlijk groen dragen ook bij aan de kwaliteit van leven in de directe woonomgeving van mensen. Iedereen (inwoners, ondernemers, gemeenten) is aan zet om te helpen bij de vergroening door bijvoorbeeld tegels te verwijderen en water te infiltreren! Het waterschap is hierbij ondersteunend, soms met middelen, soms met kennis.

Meer groen in de stad, het waterschap doet het al, maar het kan nog beter!

Het waterschap heeft recentelijk op diverse plekken in de stad bij gedragen aan een groenere leefomgeving, zoals in de Crooswijkse Bocht in Rotterdam. Ook heeft de dijkversterking in Capelle geleid tot een prachtige opknappbeurt van het Slotpark. Het centrum van Bergschenhoek wordt groener en met meer ruimte voor water en waterberging, net zoals het Stadsplein in Capelle aan den IJssel.

We hadden eerlijk gezegd wat meer verwacht van de vergroening op de Coolsingel. We verwachten meer van de komende aanpak van het Hofplein en het Schouwburgplein!

Ondanks de goede initiatieven zien wij nog genoeg versteende plekken in het stedelijk gebied die kunnen worden aangepakt met meer groen en waterberging, zeker in Rotterdam, maar ook de oude kern van Krimpen aan den IJssel. De komende periode willen wij met gemeenten en bewoners verder in gesprek waar groenblauwe kansen liggen.

6. SCHOON, GEZOND EN LEVEND WATER

6.1 Goede waterkwaliteit

Een goede waterkwaliteit is een voorwaarde voor een goede leefomgeving, onze gezondheid en de natuur. **In alle wateren in Nederland moet ons water schoon, gezond en levend zijn.** Dat is ook de essentie van de Europese Kader Richtlijn Water (KRW) waar Nederland in 2027 aan moeten voldoen. Daar houden we stevig aan vast! Dat betekent het nemen van voldoende en dus veel maatregelen om de gestelde doelen na te streven. Dit vraagt ook om extra inzet om anderen te bewegen ook hun bijdrage te leveren, zoals de glas-en tuinbouw met een emissieloze kas en de agrariërs.

6.2 Uitbreiden natuurvriendelijke oevers

Natuurvriendelijke oevers leveren een belangrijke bijdrage aan de waterkwaliteit en biodiversiteit. Meer leefruimte voor plant en dier. Water Natuurlijk wil door middel van kennis en (uitbreiding van) de huidige subsidieregeling de aanleg van natuurvriendelijke oevers stimuleren. We vinden het belangrijk dat de aangelegde oevers goed onderhouden worden.

6.3 Wat schoon is moet schoon blijven

Wij willen elke druppel benutten waar die valt. Regen moet in de bodem terechtkomen, niet in het riool. Dit heet 'afkoppelen' en voorkomt dat het rioolstelsel bij extreme neerslag overstroomt en vuil rioolwater in het oppervlaktewater terechtkomt. Samen met gemeenten gaan we ons hier hard voor maken.

6.4 Geen Zeer Zorgwekkende Stoffen in ons water

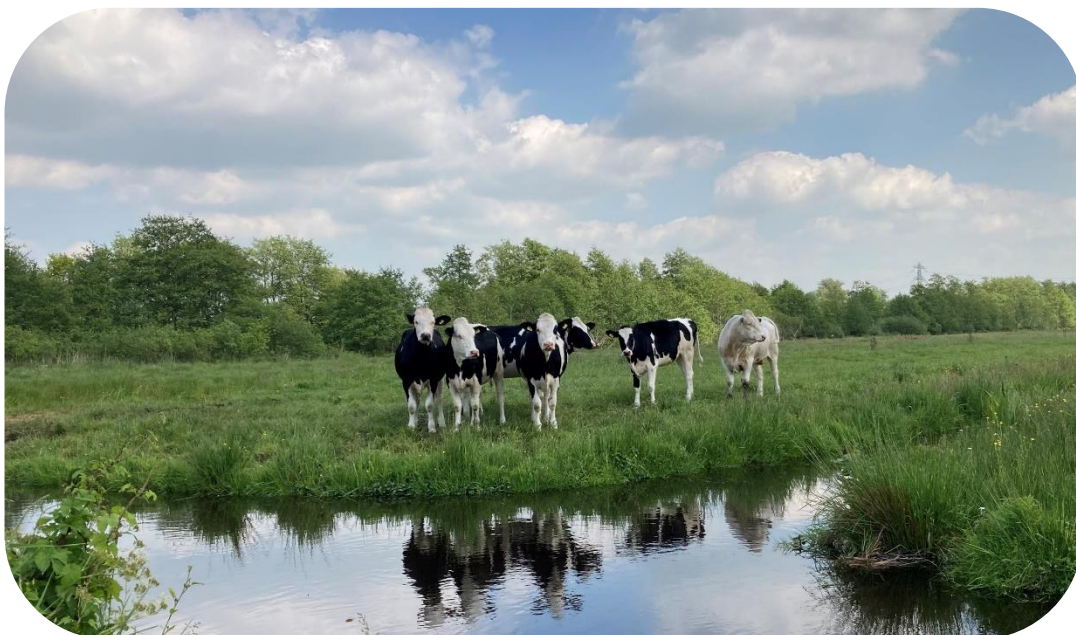
Wij willen dat Europese en landelijke wet- en regelgeving snel het gebruik van zeer zorgwekkende stoffen verbiedt, en dat vervolgens hier ook op wordt gehandhaafd. Voorkomen is beter dan achteraf zuiveren.

Naast de Zeer Zorgwekkende Stoffen verbieden is ook voorlichting nodig over wat wel, en wat niet in het (riool)water terecht mag komen. Wij willen samen met organisaties zoals de chemische industrie, ziekenhuizen en glastuinbouwbedrijven werken aan oplossingen die de bron van de vervuiling aanpakken. Voorlichting voor inwoners is ook noodzakelijk gezien de hoeveelheid maandverband, natte doekjes en frituurolie die nog steeds in het riool terecht komt. Van de ruim 140 ton geneesmiddelenresten die nu via de rioolwaterzuivering op het oppervlaktewater wordt geloosd is zo'n 90 procent via de wc-pot doorgespoeld. We willen kijken of dat percentage kan worden verminderd. Wij willen ook dat alle 9 zuiveringen uitgebreid worden om minimaal medicijnresten en hormonale stoffen uit het afvalwater te verwijderen. Hiermee voorkomen wij dat schadelijke gevolgen voor mens en dier optreden en zorgen we dat deze stoffen niet in ons drinkwater terecht komen. En zwerfafval hoort natuurlijk niet thuis in ons water.

6.5 Samen werken aan de landbouwtransitie

Voor het realiseren van onze ambitie voor schoner water en een gezonde bodem is verlaging van het gehalte aan meststoffen en bestrijdingsmiddelen in het water noodzakelijk. **Daarom steunt Water Natuurlijk de landbouwtransitie richting kringlooplandbouw.** Dat kan alleen maar samen met de sector, waarbij alle problemen integraal worden aangepakt. **Wij willen het deltaprogramma agrarisch waterbeheer en agrarisch natuurbeheer natte dooradering/veenweides (Programma Veenweiden Krimpenerwaard) voortzetten.**

Water Natuurlijk vindt het belangrijk om met boeren samen te werken aan agrarisch natuurbeheer, zoals het mogelijk maken van vernatting in kansrijke weidevogelleefgebieden. **De nieuwe natuur bij de Berkenwoudse Driehoek laat zien wat een prachtig resultaat hiermee bereikt kan worden.** Ook natte verbindingen en akkerranden langs watergangen zijn nuttig. Het waterschap kan samen met inwoners, gemeenten, boeren en natuurorganisaties komen tot een gebiedsgerichte aanpak door een actieve rol te spelen in de totstandkoming van het Nationaal en Provinciaal Programma Landelijk Gebied.

7. TE VEEL EN TE WEINIG WATER

7.1 We houden water vast en benutten elke druppel

In recente jaren zien we steeds meer ‘clusterbuien’ die zeer lokaal en in korte tijd zorgen voor veel water en wateroverlast. Het is echter niet te voorspellen waar deze buien vallen. Door de hevigheid en het lokale karakter is de overlast meestal niet voldoende te beperken met de bestaande waterbergingsgebieden (het water komt daar simpelweg niet zo snel). Dat vraagt om het water lokaal vast te houden, zeker in de stad. [Op veel plekken doen we dit al door het aanleggen van groene daken, zoals op de Doelen en het Erasmus Medisch Centrum en met waterpleinen, zoals het Benthemplein en het Frederiksplein.](#) Maar dat is nog lang niet voldoende voor het veranderende klimaat.

De waterberging in de Eendragtspolder heeft het afgelopen jaar zijn nut bewezen en heeft het teveel aan water na hevige en langdurige regenval opgevangen. Naast te veel aan neerslag, hebben we ook steeds vaker te maken met droogte. Er is een dreigend tekort aan schoon zoet water voor natuur, landbouw, bewoners, drinkwaterbedrijven en industrie. Watertekort voorkomen is belangrijk. Daarom vinden wij het vasthouden van water de eerste keuze.

7.2 Focus op grondwater

In verband met de verdroging in het algemeen en van natuurgebieden en met funderingsschade in stedelijk gebied wil Water Natuurlijk grenzen stellen aan het aantal en de omvang van de grondwateronttrekkingen in een gebied. Daarnaast kunnen waterschappen en drinkwaterbedrijven nog nauwer samenwerken in de zoektocht naar meer drinkwater en de vraag welk water je waarvoor gebruikt.

7.3 Verzakking- funderingsproblematiek aanpakken

Water Natuurlijk is voorstander van gemeentelijke funderingsloketten, waar inwoners door gemeenten worden ondersteund bij funderingsproblematieken zoals paalrot. Natuurlijk levert ook het waterschap met kennis en kunde een inbreng bij de loketten van de gemeente, want ook hier geldt: samen sterk.

7.4 Stimuleren waterbewustzijn

We stimuleren iedereen om zuinig te zijn met water, het water schoon te houden en zo veel mogelijk te hergebruiken. Daarbij investeren we in bewustwording over het eigen watergebruik en denken mee wat hierbij verstandige keuzes zijn.

Inwoners stimuleren we om regenwater af te koppelen en op te vangen in regentonnen, zoals bijvoorbeeld met het samenwerkingsproject 'Het regent tonnen' in Rotterdam. Het waterschap stelt hiervoor al subsidies beschikbaar en wij willen dat deze waar mogelijk worden uitgebreid. Ook ondersteunen we graag bewoners die meedoen aan het burgermeetnet waterkwaliteit. Projecten zoals Schone Rivieren omarmen wij.

Wij vinden dat agrariërs en de land- en tuinbouw zoveel mogelijk gebruik moeten maken van de natuurlijke waterkringloop: door het vasthouden van overtollig water in natte tijden en het aanleggen van zoetwaterbuffers ten bate van droge tijden. Industriële gebruikers stimuleren wij tot hergebruik van water en om te stoppen met het lozen van vervuild water. Wij werken hiervoor samen met drinkwaterbedrijven en gemeenten.

8. OOG VOOR DE NATUUR EN DE BODEM

De natuur is de basis voor een goed functionerend en gezond watersysteem. We zetten in al ons handelen in op het broodnodige herstel van de biodiversiteit. Wij kiezen voor natuurlijke oplossingen. We werken aan schone, natuurlijke watersystemen. Een gezonde bodem die water kan opnemen en vasthouden is daarbij een belangrijke basis.

8.1 Herstel biodiversiteit

Water Natuurlijk zet in op verbeteren van de waterkwaliteit en biodiversiteit in het hele waterbeheergebied, zowel in de stad als op het platteland. De eigen gronden van het waterschap gaan bloeien! Wij staan voor een ecologisch waardevolle groenblauwe dooradering van ons gebied. We zijn voor het inzaaien van inheemse, lokale, kruidenmengsels en voor het vispasseerbaar maken van alle wateren.

De afgelopen jaren heeft het waterschap al veel knelpunten voor vismigratie opgelost. Zo zijn veel gemalen visvriendelijk gemaakt, waaronder gemaal Tweede Blok te Waddinxveen en gemaal Oostpolder in Gouda. In Rotterdam is er een vispassage aangelegd tussen de Leuvehaven en de Steigersgracht.

Waar mogelijk willen we, samen met andere partijen, water- en landschapselementen inrichten waar de natuur van profiteert, zoals poelen voor amfibieën, plas-dras gebieden voor weidevogels, houtwallen voor zangvogels. Wij willen ervoor zorgen dat de Wet Natuurbescherming door de waterschappen en onze pachters wordt nageleefd.

8.2 Plaagdieren en exoten

Planten en dieren verdienen bescherming. Wij willen alleen bestrijden wanneer dit moet vanuit veiligheid, wettelijke taken of biodiversiteitsverlies. De rijksoverheid heeft de plicht tijdig en doeltreffend in te grijpen bij nieuwe invasieve exoten zoals de Amerikaanse rivierkreeft. Helaas is dat bij de Amerikaanse rivierkreeft niet gebeurd: zij zijn inmiddels massaal aanwezig in de Krimpenerwaard, en nu nog beperkt in het Schielandse deel. De waterkwaliteit wordt hierdoor ernstig aangetast, net zoals de biodiversiteit en de stabiliteit van de oevers.

In 2010 waren nog in 90% van de watergangen ondergedoken waterplanten aanwezig, vorig jaar was dat nog in slechts 5% van de watergangen in de Krimpenerwaard.

Wij willen dat de rijksoverheid zijn verantwoordelijkheid neemt en maatregelen treft. Alle partijen moeten alles op alles zetten om de rijksoverheid zover te krijgen dat ze deze ramp aan gaan pakken. Het waterschap zorgt ervoor dat de rijksoverheid direct aan de slag kan en stelt haar gebiedskennis beschikbaar.

8.3 Groenblauwe dooradering in ons gehele gebied

Water Natuurlijk wil dat de gronden van het waterschap bloeien! Het waterschap beheert veel gronden: dijken, watergangen, de terreinen van de zuiveringen en kantoren en wegbermen. [Het waterschap heeft zich dit jaar aangesloten bij Prachtlint Krimpenerwaard en zich daarmee uitgesproken om zich zichtbaar in te zetten voor de biodiversiteit in de Krimpenerwaard.](#)

Water Natuurlijk wil dat duidelijk wordt hoe de biodiversiteit verder kan worden vergroot, zodat het bijdraagt aan een ecologisch waardevolle groenblauwe dooradering van het landschap. Dit biedt extra leefgebied voor planten en dieren en zorgt voor verbindingroutes. Bovendien zijn deze verbindingen recreatief aantrekkelijk - heerlijk fietsen door de Krimpenerwaard of een rondje langs de Rottemeren! Samenwerking met andere grondeigenaren is hierbij vanzelfsprekend.

9. GENIET VAN WATER

9.1 Nog volop kansen voor recreatie

Fietsen en wandelen langs de Rotte of de IJssel, op een terrasje aan de Vlist zitten, zwemmen of met een bootje varen: iedereen geniet van water! **Water Natuurlijk ziet nog volop kansen om meer van het water te kunnen genieten.** Natuurlijk door ervoor te zorgen dat het water schoon genoeg is om in te zwemmen. En ook door in de winter als het vriest de gemalen niet te laten draaien om schaatsen eerder mogelijk te maken, zoals het waterschap nu al doet. Door het slim combineren van de aanleg van nieuwe waterbergingen met natuur en sport, zoals is gedaan in de Eendragtspolder willen wij nieuwe recreatie mogelijkheden maken.

9.2 Overal zwemmen is normaal

De afgelopen jaren zijn al veel maatregelen genomen, zodat weer blauwalg-vrij gezwommen kan worden in de Kralingse Plas, de Krimpenerhout en de Bleiswijkse Zoom. Daar zijn wij blij mee!

Want wij vinden het normaal dat de waterkwaliteit zodanig is, dat je overal zonder risico's voor je gezondheid kunt zwemmen, waarbij de overige veiligheidsrisico's (zoals scheepvaart) duidelijk zijn. En dat is nu nog lang niet overal zo! Wij ondersteunen bewoners(organisaties) die de waterkwaliteit willen monitoren, zoals bijvoorbeeld in het Schollebos Capelle aan den IJssel.

9.3 Watererfgoed vertelt de geschiedenis van Nederland

De waterschappen bouwen al vele eeuwen aan het bewoonbaar en bewerkbaar maken van ons land. De vele historische werken en gebouwen, zoals dijken, molens, gemalen, sluizen, en stuwen zijn daar het levende bewijs van. **Water Natuurlijk vindt dat waterschappen zuinig moeten zijn op het historisch erfgoed en het bijbehorende landschap.** **De recente restauratie van de Prinsenmolen en de Haastrechtse molen zorgen ervoor dat we er weer jaren van kunnen blijven genieten.** Ook de Eendrachtsmolen en het Zevenhuizer Verlaat worden opgeknapt.

9.4 Beleef het onderwaterleven

Wij willen dat kinderen leren hoe belangrijk het water is in hun leven. Water- en natuureducatie zijn prima te combineren met lessen op scholen, een slootexcursie of het onderzoeken van waterkwaliteit en wat zoal in het water leeft. Projecten als "Vang een WaterMonster" of de Slootjesdagen dragen wij een warm hart toe.

9.5 Waterparels in stedelijk gebied

Ieder kind moet in de buurt met water kunnen spelen. Bijvoorbeeld op een groenblauw schoolplein of op een waterrijke plek in de buurt. In stedelijk gebied kunnen hiervoor 'waterparels' worden aangelegd zoals in Capelle aan den IJssel, mooie plekken om te spelen en te genieten.

10. WATERVEILIGHEID EN VEILIGE WEGEN

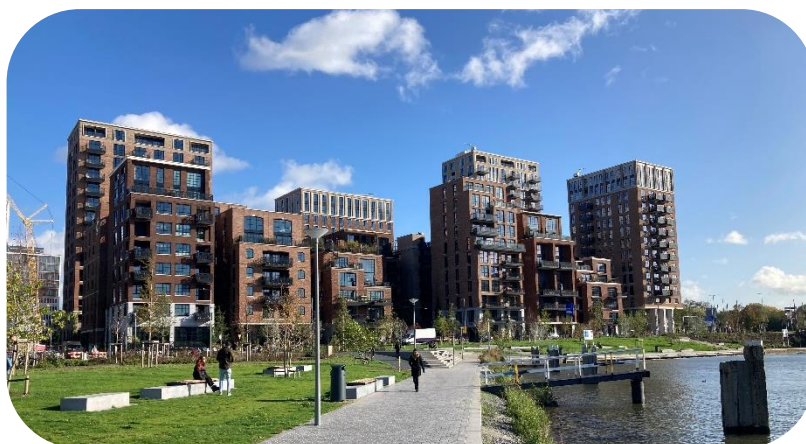

10.1 Waterveiligheid op orde

We houden nu droge voeten door op tijd te voldoen aan de wettelijke waterveiligheidsnormen van de primaire en regionale keringen. Dat betekent dus voldoende tempo houden in dijkversterkingsprojecten, zoals KIIJK. Dat betekent ook op tijd onderzoeken welke meekoppelkansen er zijn om vertraging te voorkomen. [Wij denken hierbij aan de inrichting van het Boele-gebied bij Ouderkerk aan den IJssel en buitendijkse struinpaden.](#)

Het klimaatadaptief inrichten van onze omgeving wordt steeds belangrijker. Nu willen wij bij de versterking van waterkeringen de natuur steeds meer ruimte geven, zoals met een brede groene dijk, en aanleg van vooroevers. We gaan voor bloeiende dijken. Biodiversiteit gaat hand in hand met erosiebestendigheid.

Ook in het stedelijk gebied liggen er kansen om de keringen veilig en multifunctioneel en groen in te richten. [De Boompjes en het buitengebied rond Little C in Rotterdam zijn mooie voorbeelden van een moderne en leefbare woonomgeving die bijdraagt aan waterveiligheid.](#)

10.2 Veilige wegen met bloeiende bermen

Verkeersveiligheid is heel belangrijk, maar in de Krimpenerwaard is op de keringen en polderwegen niet altijd ruimte voor een ideale inrichting volgens de landelijke normen. Dit vraagt creativiteit om toch de situatie voldoende veilig te houden. [Water Natuurlijk vindt dat het waterschap door moet blijven gaan met het permanent verbeteren van de verkeersveiligheid.](#)

Het beheer en onderhoud van de wegen en naastgelegen bermen gebeurt duurzaam en natuurvriendelijk. Door de bermen te verschromen, ontstaan er bloemrijke bermen die minder hoog groeien, waardoor de verkeersveiligheid toeneemt. Water Natuurlijk is tegen het gebruik van de klepelmaaier, omdat deze maaier desastreus is voor al het leven in de bermen en met name de insecten.

[We willen de cultuurhistorische waardevolle 2-sporen paden in de Krimpenerwaard \(verschillende tiendwegen\) behouden.](#) Deze hebben niet alleen cultuurhistorische waarde, maar zijn ook ecologisch en recreatief zeer waardevol. De moeite waard dus om te behouden en te versterken.

11. ONZE MENSEN

De kandidatenlijst voor de verkiezingen van 15 maart 2023

1. Josien van Cappelle
2. Margot Kwee
3. Erik Hovingh
4. Rens de Boer
5. Frank Huijgens
6. Chris Veldhuijsen
7. Rieks van der Zee
8. Ruud Kolpa
9. Robin de Roon
10. Otto Zwetsloot
11. Arjan Neeleman
12. Klaas Dogterom
13. Elske Schreuder
14. Mark Clavaux
15. Tim Oskam
16. Marvin Biljoen
17. Hans Bongers
18. Brigitte Moratis
19. Agnes van Zoelen

STEM 15 MAART WATER NATUURLIJK

